תקלז דִּין מְלָאכֶת דָּבָר הָאָבֵד. וּבוֹ ט״ז סְעִיפִים:

א (א) [*] * [א]דָּבָר (פ) [א] הָאָבֵד מֻתָּר לַעֲשׂוֹתוֹ בְּחֹל הַמּוֹעֵד בִּלֹא שִׁנּוּי, (מיהו, בְּכָל מַה דְּאֶפְשָׁר לְהָקֵל בְּטִרְחָה יַעֲשֶׂה) (כל בו (סי׳ ס)). [ב]לְפִיכָךְ בֵּית הַשָּׁלְחִין (פרוש, (ב) הָאָרֶץ הַצְּמֵאָה) שֶׁהִתְחִיל לְהַשְׁקוֹתָהּ קֹדֶם לְכָן, אִם לֹא יַשְׁקֶנָּה עַכְשָׁו תִּפְסֹד, אֲבָל (ד) שָׂדֶה *)הַבַּעַל שֶׁאֵין מַשְׁקִין אוֹתָהּ [ג]אֶלָּא לְהַשְׁבִּיחָהּ יוֹתֵר, אָסוּר לְהַשְׁקוֹתָהּ: **ב** [ד]אֲפִלּוּ בְּבֵית הַשָּׁלְחִין לֹא הִתְּירוּ אֶלָּא הֵיכָא דְּלֵיכָּא טִרְחָא יְתֵרָא, כְּגוֹן מִן הַמַּעְיָן (ה) בֵּין חָדָשׁ בֵּין יָשָׁן שֶׁהוּא מַמְשִׁיכוֹ וּמַשְׁקֶה, אֲבָל לֹא יִדְלֶה וְיַשְׁקֶה מִן (ו) הַבְּרֵכָה אוֹ (ז) מִמֵּי הַגְּשָׁמִים מְקֻבָּצִים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא טִרַח גָּדוֹל. (ח) אֲפִלּוּ [ה]עֲרוּגָה אַחַת חֲצִיָּהּ גָּבֹהַּ וְחֲצִיָּהּ נָמוּךְ אֵין

א משנה מועד קטן י״א (ע״ב) וי״ב (ע״א) וברבי יוסי ובגמרא שם.
ב משנה שם ב׳ (ע״א) ודף ו׳ (ע״ב) וברבי אליעזר בן יעקב הסכמת הפוסקים.
*) (פרוש שדי להה במטר השמים). ג שם בגמרא.
ד משנה שם ב׳.
ה ברייתא שם ד׳ (ע״א) וכרב אליעזר ברבי שמעון.

בַּאֵר הֵיטֵב

א (פ) **הָאָבֵד.** וְסִפֵּק דָּבָר אָבֵד נַמִּי מֻתָּר. רַשׁ״ד חֵלֶק א׳ סִימָן קי״ג:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [בשו״ע] דָּבָר. וְכָתַב בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״א) בְּשֵׁם מֹהַרַ״מ פְּרוֹבִינְצַאל בְּתְשׁוּבָה כָּתַב יָד שֶׁאֵין לְהִדָּפֵיס סְפָרִים בְּחֹל הַמּוֹעֵד, אַף שֶׁיֵּשׁ לוֹ פּוֹעֲלִים שֶׁפָּסַק לָהֶם שָׂכָרָם קְבוּעַ בֵּין אִם יִהְיֶה לוֹ פְּעֻלָּה בֵּין אִם לֹא יִהְיֶה לוֹ, לֹא מִקְרֵי דָּבָר אָבֵד בִּשְׁבִיל שֶׁמְּאַבֵּד שָׂכַר פּוֹעֲלִים. מֵאַחַר שֶׁמְּלָאכַת הַדְּפוּס עַצְמָהּ אֵינָהּ דָּבָר הָאָבֵד, וְגַם אִם יִקַּח פּוֹעֲלִים שֶׁאֵין לָהֶם מַה לֶּאֱכֹל אָסוּר, דְּאֵין אָדָם רָשַׁאי לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּחֹל הַמּוֹעֵד כְּדֵי לְתֵת שָׂכָר לְפוֹעֵל שֶׁאֵין לוֹ מָה יֹאכַל, עַיֵּן שָׁם. וְהַבִּרְכֵי יוֹסֵף כָּתַב עַל זֶה, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תקמ״ב וּבְמַה שֶׁכָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים, וְדוֹק. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְרִצּוֹנוֹ לוֹמַר דְּשָׁם מָשְׁמַע שֶׁרָשַׁאי לִתֵּן מְלָאכָה לְפוֹעֵל שֶׁאֵין לוֹ מָה יֹאכַל, וְכֵן כָּתַב בְּסִימָן תקמ״ב (סק״ב) שְׁדִבְרֵי מֹהַרַ״מ צָרִיכִין יִשּׁוּב. וְלַעֲנִיּוּת דִּעְתִּי סְבִירָא לֵיהּ דְּדַוְקָא כְּשֶׁהַמְּלָאכָה יֵשׁ בָּהּ קְצָת צָרְכָּהּ לְיוֹם טוֹב, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מְלָאכַת הַדְּפוּס שֶׁהוּא רַק לְהַרְוָחָה. וְעַיֵּן בְּנוֹגֵעַ בְּיִהוּדָה תְּנֻנְיָא (סי׳ יב) מֵהַדּוּרָא קַמָּא וּמֵהַדּוּרָה תִּנְיָנָא (סי׳ קד) שֶׁהֵבַאתִי בְּסִימָן תקמ״ב (סק״א), וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תקמ״ה (ד״ה ואפי׳) מַה שֶּׁכָּתַב שָׁקְנוּ בְּנוֹ אַחֲרָיו עַיֵּן שָׁם, וּמַחֲזִיק בְּרָכָה הַשִּׂיג עַל זֶה מַרְבָּנוּ יְרֵחֵם נְתִיב כ׳ חֵלֶק ב׳ וְגַם הֵעִיר בָּזֶה בִּדְבָרֵי הַחֹק יַעֲקֹב סִימָן תמ״ח סָעִיף קָטָן כ״א שֶׁנִּרְאֶה מִדְּבָרָיו דְּבִדְאוֹרַיְתָא לֹא קָנְסוּ בְּנוֹ אַחֲרָיו, וְקָשֶׁה מִצּוֹרֶם אֹזֶן בְּכוֹר, וּבְחֻמָּץ יֵשׁ לוֹמַר כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּיִהוּדָה (מהדו״ק) סִימָן כ׳ דְּחֻמָּץ אִסּוּרָא רַבִּיעַ עָלָיו כוּ׳ עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּדִבְרֵי אֲדוֹנִי אָבִי זְקֵנִי בִּתְבוּאוֹת שׁוֹר סִימָן ט״ז:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א (א) **דָּבָר הָאָבֵד.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁאִם לֹא יַעֲשֶׂהוּ עַכְשָׁו יָבוֹא לִידֵי הֶפְסֵד. וְאִם הַדָּבָר אֶצְלוֹ בְּסָפֵק, עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) שֶׁמֵּקֵל, וּבְחַיֵּי אָדָם (כלל קו ס״ה) כָּתַב שֶׁיַּעֲשֶׂהוּ עַל יְדֵי עַכּוּ״ם וְלֹא בְּעַצְמוֹ, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֶלָכָה (ד״ה דבר) שֶׁצִּדַּדְנוּ דְּכַוָּנַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם הוּא גַּם כֵּן אִם אוֹתוֹ הַחֶשֶׁשׁ שֶׁהוּא חוֹשֵׁשׁ הוּא מָצוּי שֶׁיָּבוֹא, וְאָז נִרְאֶה דְּיֵשׁ לְהָקֵל גַּם עַל יְדֵי עַצְמוֹ, אֲכָל יִרְאֶה לַעֲשׂוֹת בְּצִנְעָא אִם אֶפְשָׁר. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (א״א ריש הסימן) שֶׁכָּתַב דִּלְדִבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם יֵשׁ לְהָקֵל נַמִּי בְּסָפֵק צָרְכּוֹ לְמוֹעֵד, וְהֵיינוּ גַּם כֵּן אִם בְּעֵינָיו קָרוֹב שֶׁיִּהְיֶה זֶה לְצָרְכּוֹ לְמוֹעֵד: **(ב) הָאָרֶץ הַצְּמֵאָה.** וַעֲיָפָה לְמַיִם, שֶׁאִם לֹא יַשְׁקֶנָּה תָּמִיד תִּפְסֹד: **(ג) שֶׁכֵּיוָן שֶׁהִתְחִיל וְכוּ׳.** אֲבָל אִם (פ) לֹא הִתְחִיל לֹא תִּפְסֹד עַל יְדֵי אִחוּר אֵיזֶה יָמִים, וְאָסוּר: **(ד) שָׂדֶה הַבַּעַל.** פְּרוּשׁ, שָׂדֶה בְּמִטַּר הַשָּׁמַיִם: **ב (ה) בֵּין חָדָשׁ.** שֶׁהִתְחִיל לִנְבֹּעַ מֵחָדָשׁ, וְקָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא חָיְישִׁינַן כֵּיוָן שֶׁחָדָשׁ הוּא (ו) דִּלְמָא יִפְלוּ כְּתָלָיו וְאָתֵי לְתַקֵּן בַּמּוֹעֵד, אִי נַמִּי דִּלְמָא אָתֵי לְאִיתוּיֵי מִמָּקוֹם אַחֵר, וְהָוֵי טִרְחָא יְתֵרָא שֶׁצָּרִיךְ לִדְלוֹת בִּכְלִי: **(ז) מִמֵּי הַגְּשָׁמִים.** וַאֲפִלּוּ הוּא מִן הַתּוֹרָה, וּלְהָכֵי מַקֵּל הַמִּשְׁנָה לְכִתּוּב בְּכָל אֵלּוּ הַדְּבָרִים שֶׁזְּכָרָם שָׁם, עַיֵּן בְּנִמּוּקֵי יוֹסֵף (י׳:) וּבְרִיטְבָ״א (וּמַה שֶּׁכָּתְבוּ הַתּוֹסְפוֹת שָׁמָּא יְמוּת הַנּוֹתֵן אוֹ הָעֲדִים וְכוּ׳, רְצוֹנָם לוֹמַר דְּעַל יְדֵי כָּל אֵלּוּ בְּיָחִד הוּא בְּוַדַּאי דָּבָר הַמָּצוּי), וּכְהָאי גַּוְנָא צָרִיךְ לְתָרֵץ מַה שֶּׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תקמ״ד סָעִיף קָטָן ב׳ בְּשֵׁם הַבֶּדֶק הַבַּיִת עַיֵּן שָׁם. **וְאִם אֵינוֹ מָצוּי הֶחָמֵר, יֵשׁ לְהַחְמִיר** אֲפִלּוּ לְמַאן דְּאִית לֵיהּ דְּאִסּוּר מְלָאכָת חֹל הַמּוֹעֵד הוּא מִדְּרַבָּנָן, וּלְהָכִי אֲתֵי שִׁפּוּר הָא דְּסִימָן תקל״ט שֶׁהֵבִיא הַחַיֵּי אָדָם מִדִּבְרֵי הַבַּיִת יוֹסֵף וְשָׁם אֵינוֹ מָצוּי כָּל כָּךְ הֶהָסֵד, דְּיָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁבַּשָּׁבוּעַ הַבָּאָה גַּם כֵּן יִהְיֶה בִּיקָר [וּבְלָאו הָכִי אֵין רְאָיָה מִדִּבְרֵי הָרֹא״שׁ, דְּהָתָם לָא מַיְירֵי רַק לְעִנְיַן עֲבוֹרֵי רְוִוחָא שֶׁיִּהְיֶה מִיקְרֵי דָּבָר הָאָבֵד, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּחֶשֶׁשׁ הֶפְסֵד מָמֹשׁ. וְהַבַּיִת יוֹסֵף גּוּפֵיהּ בְּרֵישׁ הַסִּימָן (ד״ה וכתב שם) כָּתַב דְּרַק הָרַשְׁבָּ״ם חֶשֶׁשׁ קָצַת לְהַחְמִיר בְּסָפֵק, עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב], וְכֵן הָא דְּכָתַב הַבַּיִת יוֹסֵף בְּסִימָן תקמ״ה (ד״ה וכתב הכל בו) עַל דִּבְרֵי הַכָּל בּוֹ (סי׳ ס) הוּא גַּם כֵּן מְשׁוּם דְּסָבִירָא לֵיהּ לְהַבַּיִת יוֹסֵף דְּחֶשֶׁשׁ שָׁמָּא לֹא יִהְיֶה לוֹ פְּנַאי אַחַר יוֹם טוֹב לְהַגִּיהַּ הוּא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מָצוּי. **וּלְפִי זֶה הָא דְּכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּסָפֵק דָּבָר הָאָבֵד מֻתָּר, הוּא אִם אוֹתוֹ הֶחָשֶׁשׁ מָצוּי שֶׁיָּבֹא כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי.** אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּהָרֵב הַמַּגִּיד פֶּרֶק ז׳ מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב דִּין ג׳ (ד״ה וכן מכניס) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ן שֶׁמַּתִּיר גַּם כֵּן בְּסָפֵק דָּבָר הָאָבֵד, **אַךְ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹתָם בְּצִנְעָא. וְעַיֵּן בְּסִימָן תקל״ח סָעִיף ב׳ דְּאִם אִי אֶפְשָׁר בְּצִנְעָא מֻתָּר בְּפַרְהֶסְיָא:**

* **שֶׁכֵּיוָן שֶׁהִתְחִיל וְכוּ׳. הִנֵּה מוֹכֵחַ בִּבְרִייתָא דַּף י״ו עַמּוּד ב׳ דַּאֲפִלּוּ בִּלֹא הִתְחִיל לְהַשְׁקוֹתָהּ קֹדֶם הַמּוֹעֵד אִם הָיְתָה שָׂדֶה מְטֻנֶּנֶת מֻתָּר, וְהֵיינוּ שֶׁהָיְתָה לְחָה וְעַתָּה נִתְיַבְּשָׁה,** וּמִטַּעַם דִּכְיָון שֶׁהָיְתָה לַחָה דַּיְנָהּ כְּמוֹ שֶׁהִתְחִיל לְהַשְׁקוֹתָהּ דְּתִפְסֹד אִם לֹא יַשְׁקֶנָּה, (כְּעֵין זֶה פָּרַשׁ רַשַׁ״י (ד״ה אמר רב יהודה) עַל מֵימְרָא דְּרַב יְהוּדָא דְּקַאֵי עַל שָׂדֶה בֵּית הַבַּעַל, וּבִבְרִייתָא מוֹכֵחַ דְּהוּא הַדִּין בְּבֵית הַשָּׁלְחִין בְּזֹרְעִים שֶׁלֹּא שָׁתוּ לִפְנֵי הַמּוֹעֵד). **אָכֵן לְהָרַמְבַּ״ם** (פ״ח ה״ג) **הַהֶתֵּר בְּשָׂדֶה לְחָה הוּא דַּוְקָא בְּשֶׁעֲדַיִן הִיא לְחָה,** וּמִטַּעַם דְּאֵינָהּ צְרִיכָה לְהַשְׁקָאָה רַבָּה וְלֵית בָּהּ טִרְחָא יְתֵרָא אַף בְּזֹרְעִים שֶׁלֹּא שָׁתוּ לִפְנֵי הַמּוֹעֵד וּלְהָכֵי שָׂרֵי, וּלְפִי זֶה אִם נִתְיַבְּשָׁה אֵין לְהָקֵל לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם. **וְהִנֵּה הַמְחַבֵּר הֶעְתִּיק דִּין דְּשָׂדֶה לַחָה בְּסָעִיף ז׳ לְעִנְיַן שָׂדֶה אִילָן, וּבָאֶמְתְּ מִן הַבְּרִייתָא מוֹכַח דְּהוּא הַדִּין לְעִנְיַן זֹרְעִים שֶׁלֹּא שָׁתוּ:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (פ) רַשׁ״י (ו: ד״ה לא). **וּלְפִי זֶה אֵין חִלּוּק בֵּין אִם מְנִיעַת הַהַשְׁקָאָה קֹדֶם מוֹעֵד הָיְתָה מַחֲמַת עַצְלוּת אוֹ מַחֲמַת אֹנֶס, דְּבְכָל גַּוְנֵי אָסוּר. וְכֵן לְטַעַם הָרַמְבַּ״ם** (פ״ח ה״ד) **שָׁאם לֹא הִשְׁקָה אוֹתָהּ קֹדֶם הַמּוֹעֵד יִהְיֶה לוֹ עַתָּה טִרְחָא יְתֵרָה לְהַשְׁקוֹתָהּ בְּמוֹעֵד וְזֶה אָסוּר אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם הֶפְסֵד, גַּם כֵּן אֵין חִלּוּק בֵּין עַצְלוּת לְאֹנֶס,** וּדְלֹא כְּדִבְרֵי הַנִּמּוּקֵי יוֹסֵף (כ. במשנה) בְּשֵׁם הָרַאֲבַ״ד, וְזֶהוּ תֹּכֶן כַּוָּנַת דִּבְרֵי הַדְּרָכֵי מֹשֶׁה הָאָרֹךְ (סק״א), וּבְחַנָּם הִתְפַּלֵּא עָלָיו בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב): **ב (ג)** גְּמָרָא (ב.): **(ג)** פּוֹסְקִים: **(ד)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א), וּכְמִסְקָנַת הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה והרמב״ם) וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״א: **(ה)** פְּרִי מְגַדִּים אֲשֶׁר אַבְרָהָם (סק״א) בְּשֵׁם בַּיִת יוֹסֵף (ד״ה אבל מים), וְכֵן מִשְׁמַע מֵהַגְּרַ״א: **(ו)** שָׁם בַּגְּמָרָא:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת חֹל הַמּוֹעֵד סִימָן תקלז

דּוֹלִים מִמָּקוֹם נָמוּךְ לְהַשְׁקוֹת מָקוֹם גָּבֹהַּ: ג [י]נְהָרוֹת הַמּוֹשְׁכִין מִן הָאֲגַמִּים, מֻתָּר לְהַשְׁקוֹת מֵהֶם בֵּית הַשְּׁלָחִין בַּמּוֹעֵד, וְהוּא (ט) שֶׁלֹּא פָּסְקוּ. [יו]וְכֵן הַבְּרֵכוֹת שֶׁאֵמַּת הַמַּיִם (י) עוֹבֶרֶת בֵּינֵיהֶם, מֻתָּר לְהַשְׁקוֹת מֵהֶן. (יא) [יח]וְכֵן בְּרֵכָה שֶׁנִּטְּפָה מִבֵּית הַשְּׁלָחִין (יב) וַעֲדַיִן הִיא נוֹטֶפֶת, מֻתָּר לְהַשְׁקוֹת מִמֶּנָּה בֵּית הַשְּׁלָחִין אַחֶרֶת, (יג) [ט]וְהוּא שֶׁלֹּא פָּסַק הַמַּעְיָן הַמַּשְׁקֶה בֵּית הַשְּׁלָחִין הָעֶלְיוֹנָה: ד [יז]יְרָקוֹת (יד) שֶׁרּוֹצֶה לְאָכְלָן בַּמּוֹעֵד, יָכוֹל (טו) לִדְלוֹת מַיִם לְהַשְׁקוֹתָן כְּדֵי שֶׁיִּגְדְּלוּ וְיִהְיוּ רְאוּיִם לַמּוֹעֵד, אֲבָל אִם אֵינוֹ רוֹצֶה לְאָכְלָן בַּמּוֹעֵד (טז) וְעוֹשֶׂה כְּדֵי לְהַשְׁבִּיחָן, אָסוּר: ה [כ]אֵין עוֹשִׂים הַחֲרִיצִים שֶׁבְּעִקְּרֵי הַגְּפָנִים כְּדֵי שֶׁיִּתְמַלְּאוּ מַיִם. וְאִם הָיוּ עֲשׂוּיוֹת (ג) (יח) וְנִתְקַלְקְלוּ, (יט) הֲרֵי זֶה מְתַקְּנָן בַּמּוֹעֵד, (אֲבָל (כ) אָסוּר לְהַעֲמִיקָן יוֹתֵר מִבְּרִאשׁוֹנָה) (המגיד פרק ח' (ס"ג)): ו (כא) [ל]אַמַּת הַמַּיִם (כב) שֶׁנִּתְקַלְקְלָה, מְתַקְּנִין אוֹתָהּ. הָיְתָה (כג) עֲמֻקָּה טָפַח, חוֹפֵר בָּהּ (כד) עַד (ג) שִׁשָּׁה, הָיְתָה עֲמֻקָּה טְפָחַיִם,

ו מִשְּׁנָה דְּרֹבִּי זֵירָא שָׁם. ז בְּרַיְיתָא שָׁם. ח בְּרַיְיתָא שָׁם וּכְאוֹקִימְתָּא דְּרַב יִרְמְיָה. ט כְּאוֹקִימְתָּא דְּאַבַּיֵי שָׁם. י בְּרַיְיתָא שָׁם. כ מִשְּׁנָה ב' (ע"א) וּגְמָרָא שָׁם ד' (ע"ב). ל מִשְּׁנָה שָׁם וּגְמָרָא שָׁם.

בְּאֵר הֵיטֵב

ה (ב) וְנִתְקַלְקְלוּ. וְאִם נִסְתְּמוּ לְגַמְרֵי אָסוּר, דְּהֲוֵי כְּעוֹשֶׂה מִתְּחִלָּה: ו (ג) שִׁשָּׁה. אֲבָל בְּפָחוֹת מִכֵּאן כֵּיוָן דְּלָא עָבְרֵי בֵּיהּ מַיָּא אָסוּר, וַעֲמוּקָה שִׁלְשָׁה אֶפְשָׁר דְּאָסוּר לַחְפֹּר עַד שְׁמוֹנָה, דְּטִרְחָא יְתֵרָה הִיא לְהַשְׁלִיךְ הֶעָפָר לַחוּץ. עַיֵּן בֵּית יוֹסֵף (ד"ה גרסינן):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מֻחְבָּרְתָּה, אֵין דּוֹלִין מֵהַתַּחְתּוֹנָה לְהַשְׁקוֹת הָעֶלְיוֹנָה. וְאִם הָיָה עֲרוּגָה שֶׁל יָרָק וְכָנָתוֹ כְּדֵי לְאָכְלָן בַּמּוֹעֵד, מֻתָּר, וּכְדִלְקַמִּיהּ בְּסָעִיף ד':

ג (ט) שֶׁלֹּא פָּסְקוּ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאֵינוֹ פּוֹסֵק בְּשׁוּם פַּעַם, (ו) אֶלָּא מוֹשֵׁךְ תָּמִיד מִן הָאֲגַמִּים, [וְגַם (מ) הָאֲגַמִּים גּוּפָא צָרִיךְ שֶׁלֹּא יִפָּסְקוּ תָּמִיד], אֲבָל אִם דַּרְכָּן לִפְסֹק בְּשׁוּם פַּעַם, אַף דְּעַכְשָׁו יֵשׁ רְבוּי מַיִם בָּהֶם בְּאֹפֶן שֶׁבְּכָל חֹל הַמּוֹעֵד לֹא יִצְטָרֵךְ לְדָלוֹת בִּדְלִי וְיוּכַל לְהַמְשִׁיךְ בְּרַגְלוֹ, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר מִשּׁוּם לֹא פְּלוּג, דְּשָׁמָא יִהְיֶה נִדְמֶה לוֹ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַיִם דֵּי עַל כָּל חֹל הַמּוֹעֵד וּבָאֶמֶת אֵינוֹ כֵּן, וְיָבוֹא לְדָלוֹת בִּדְלִי: (י) עוֹבֶרֶת בֵּינֵיהֶן מֻתָּר לְהַשְׁקוֹת מֵהֶן. הַיְינוּ מִן הַבְּרֵכוֹת עַל יְדֵי הַמְשָׁכָה, וְלֹא חִיְישִׁינַן דִּלְמָא פָּסְקִי וְטָרַח וְאָזֵיל וְאַיְתֵי מִמָּקוֹם אַחֵר, דְּאִי פָּסְקִי יָכוֹל לִקַּח מֵאַמַּת הַמַּיִם. וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה אבל) שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם הַנִּמּוּקֵי יוֹסֵף (א:) בְּשֵׁם הָרַאֲב"ד דְּדַוְקָא כְּשֶׁאַמַּת הַמַּיִם נִכְנָס בְּתוֹךְ הַבְּרֵכוֹת, אֲבָל אִי לֹא עַיְּלָה לְגַוָּהּ אַף עַל גַּב דְּנִכְנָס לְתוֹךְ הַשָּׂדֶה, אָסוּר, דְּאֵיכָא לְמֵיחַשׁ דִּלְמָא אָתֵי לְמִטְרַח וּלְאַתּוֹיֵי. וּבְחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָּ"א (ד"ה והוא שרובה) כָּתַב דְּלָאו דַּוְקָא, כָּל שֶׁעוֹבֶרֶת בְּסָמוּךְ לַשָּׂדֶה מַמָּשׁ קָרֵי בֵּינֵיהֶם. וְעַיֵּן בְּטוּר וּבֵית יוֹסֵף (ד"ה חרי"ץ) לְעִנְיַן חֲרִיצִין הַנַּעֲשִׂין לְהַמְשִׁיךְ בְּתוֹכָן מַיִם מִן הַנָּהָר לִצְרָךְ שָׂדוֹת אֵימָתַי מֻתָּר לְהַשְׁקוֹת מֵהֶן אֶת הַשָּׂדוֹת בְּהַמְשָׁכָה, וְעַיֵּן בְּטַ"ז (סק"א) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה: (יא) וְכֵן בְּרֵכָה שֶׁנִּטְּפָה וְכוּ'. הַיְינוּ (ט) בֵּית הַשְּׁלָחִין שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ, וְהָיָה מַעְיָן נוֹבֵעַ מִצַּדּוֹ, וּבְצַד אַחֵר הָיָה בֵּית הַשְּׁלָחִין נָמוּךְ, וּבֵין אֵלּוּ בֵּית הַשְּׁלָחִין הָיָה בְּצַד בֵּית הַשְּׁלָחִין הַנָּמוּךְ בְּרֵכָה קְטַנָּה, וּכְשֶׁמַּשְׁקִין בֵּית הַשְּׁלָחִין הַגָּבוֹהַּ מִמַּעְיָן שָׁלוּ נוֹטְפִין טְפִין טְפִין מִתּוֹךְ בֵּית הַשְּׁלָחִין הַגָּבוֹהַּ לְתוֹךְ הַבְּרֵכָה הַנְּמוּכָה: (יב) וַעֲדַיִן הִיא נוֹטֶפֶת מֻתָּר וְכוּ' אַחֶרֶת. רְצוֹנוֹ לוֹמַר בֵּית הַשְּׁלָחִין הַנְּמוּכָה, וְאַף עַל גַּב דִּבְרֵכָה עֲבִידָא דְּפָסְקָא וְאָפְשָׁר דְּאָזֵיל וְטָרַח וּמַיְיתֵי מִמָּקוֹם אַחֵר, הוֹאִיל וּמְטַפְטֵף עֲדַיִן מִבֵּית הַשְּׁלָחִין הָגָבוֹהַּ מַיִם שֶׁבָּאוּ מִמַּעְיָנוֹ, אָמְרִינַן דִּבְדִידֵי לֹא פָּסְקָא: (יג) וְהוּא שֶׁלֹּא פָּסַק הַמַּעְיָן וְכוּ'. אֲבָל אִי פָּסַק הַמַּעְיָן, אַף עַל גַּב דַּעֲדַיִן מְטַפְטֵף מִבֵּית הַשְּׁלָחִין הַגָּבוֹהַּ לְתוֹךְ הַבְּרֵכָה, אֵין מַשְׁקִין מֵהַבְּרֵכָה לְבֵית הַשְּׁלָחִין הַנָּמוּךְ, דְּלְמָא פָּסַק, וְאָזֵיל וְטָרַח וּמַיְיתֵי מִמַּעְיָן אַחֵר: ד (יד) שֶׁרּוֹצֶה לְאָכְלָן וְכוּ'. אֵין הַכַּוָּנָה דַּוְקָא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (ו) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה והרב) וּמִגַּן אַבְרָהָם (סק"ב): (מ) כֵּן מוּכָח בַּגְּמָרָא (ד:), דְּדַוְקָא בַּאֲגַמִּי דְּבָבֶל דְּאֵין דַּרְכָּן לִפְסֹק מַהֵן מַיִם, עַיֵּן שָׁם בְּרַשִּׁ"י (ד"ה מותר להשקות) דְּלְהָכִי לֹא גָּזְרִינַן דִּלְמָא מִיפְסְקִי מֵי אֲגַמִּים וְאָזֵיל וְטָרַח וְאַיְתֵי מִמָּקוֹם אַחֵר, וְזֶהוּ בְּאוֹר דִּבְרֵי הָרַי"ף (א:) וְהָרא"ש (סי' ב) שֶׁכָּתְבוּ 'וְהוּא דְּלֹא פָּסְקִי', דִּמְקוֹרָן מֵהַגְּמָרָא מֵאֲגַמֵּי דְּבָבֶל, וְכֵן אִיתָא בְּהַדְיָא בְּרַשִּׁ"י גִּיאוּת. אֲלָא דְּהַמַּגִּיד מִשְׁנָה מְפָרֵשׁ דִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ם (פ"ח ה"א) דְּקָאֵי אֲנַהֲרוֹת שֶׁלֹּא יִפָּסְקוּ מִן הָאֲגַמִּים, וְקָצַת פָּלָא, לְפִי זֶה הָיָה לוֹ לְהַרְמַב"ם לְהַזְכִּיר דִּצְרִיכִין שֶׁהָאֲגַמִּים יִהְיֶה דַּרְכָּן שֶׁלֹּא יִפָּסְקוּ לְעוֹלָם דְּזֹהוּ נִזְכָּר בְּגְמָרָא בְּהַדְיָא, וְאָפְשָׁר דְּכַוָּנַת הָרַמְבַּ"ם עַל הָאֲגַמִּים גַּם כֵּן שֶׁלֹּא פָּסְקוּ בְּשׁוּם פַּעַם: (ט) רַשִּׁ"י (ד"ה בריכה): ד (י) תּוֹסְפוֹת (ד: ד"ה מדלין) וְהָרַב הַמַּגִּיד (שם ה"ב) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: ה (יא) רַשִּׁ"י (ד"ה הא בחדתי): (יב) פּוֹסְקִים: (יג) נִמּוּקֵי יוֹסֵף (א: ד"ה ת"ר):

(יד) פְּרִי מְגַדִּים בְּאֵשֶׁל אַבְרָהָם (סק"ד): ו (מו) נִמּוּקֵי יוֹסֵף (א: במשנה): (מז) כֵּן מוּכָח מֵרַשִּׁ"י (ד"ה שאם) שֶׁפֵּרֵשׁ מֵימְרָא דְּרַ' אַבָּהוּ לְעִנְיַן דְּבָעִינַן שֶׁיִּשָּׁאֵר טָפַח, וְכֵן מוּכָח מִנִּמּוּקֵי יוֹסֵף (כ.) בְּשֵׁם הָרַאֲב"ד וְכֵן מֻחְזָקִין דִּבְרֵי הָרִיטְבָּ"א (שם) וְאָשְׁכּוֹל (סי' מג) עַיֵּן שָׁם. וְהָא דְּבָסְעִיף ה' סָגֵי שֶׁיִּהְיֶה נִכָּר הֶחָרִיץ מִצַּד זֶה לְצַד זֶה, כְּתִבוּ הַפּוֹסְקִים מִשּׁוּם דְּבְאַמַּת הַמַּיִם בְּעִינַן שֶׁיִּקָּלְחוּ שָׁם הַמַּיִם לֹא סָגֵי בְּפָחוֹת מִטָּפַח: (יז) עַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א דְּהַשַּׁעַם שֶׁל הַמְחַבֵּר מִשּׁוּם דְּהָרַמְבַּ"ם (שם ה"ג) מְפָרֵשׁ כְּפֵרוּשׁ שֵׁנִי שֶׁבְּרַשִּׁ"י, אֲבָל בֶּאֱמֶת כַּמָּה רִאשׁוֹנִים פֵּרְשׁוּ כְּפֵרוּשׁ רִאשׁוֹן שֶׁבְּרַשִּׁ"י וּכְדִבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ה). [עַיֵּן בְּנִמּוּקֵי יוֹסֵף בְּשֵׁם הָרַאֲב"ד (שם) וְכֵן הַנִּמּוּקֵי יוֹסֵף גּוּפָא וְכֵן הָרִיטְבָּ"א (שם) כָּתַב עַל פֵּרוּשׁ הַשֵּׁנִי שֶׁאֵינוֹ נָכוֹן וְכֵן הָאֶשְׁכּוֹל (שם) כֻּלָּם מְפָרְשִׁים כְּפֵרוּשׁ רִאשׁוֹן וּכְשֶׁטּוּת הַשּׁ"ס]: (יח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): (יט) פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ו):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah